

Prešovské jatky

Z Wikipédie

Prešovské jatky alebo **Prešovský krvavý súd** bol mimoriadny súd, ktorý odsúdil na smrť 24 mešťanov a zemanov z [Prešova](#), okolia i vzdialenejších častí [Uhorska](#). Všetkých obvinili z vykonštruovanej účasti na príprave nového sprisahania, počas vyšetrovania ich podrobili mučeniu a nakoniec krutým spôsobom popravili.

Predchádzajúce udalosti [\[úprava\]](#)

[Thökölyho povstanie](#) namierené proti [Habsburgovcom](#) podporili aj mnohí občania Prešova. Lepšie vyzbrojené a početnejšie cisárske vojsko však pod vedením generála Schultza dosiahlo roku **1684** pri kopci zvanom *Šibeňa hura* dôležité víťazstvo. Obrancovia Prešova sa stiahli za mestské hradby a začali ho opevňovať. Vidiac beznádejnosť svojej situácie však pristúpili na kapituláčné podmienky, ktoré neboli vôbec potupné. Mestu zaručili jeho doterajšie výsady, ďalej osobnú i majetkovú nedotknuteľnosť mešťanov – [amnestovala](#) sa dokonca aj dovtedajšia nevernosť voči cisárovi a Thökölyho vojskám bol zaručený slobodný odchod z mesta. Po otvorení brán mesta však prestal generál Schultz rešpektovať podmienky [kapitulácie](#).

Súd a popravy [\[úprava\]](#)

Plnú moc na zlikvidovanie vzbúrencov dostal generál [Anton Caraffa](#). Do Prešova prišiel v [januári 1687](#) a hneď dal zatvoriť všetky brány mesta. Nik už nemohol z mesta uniknúť. Na súdenie rebelov vzbúril osobitný tribunál, ktorého sa sám stal predsedom.

Prvé rozsudky boli vynesené už [16. februára](#). Na ozrutnom drevenom lešení sa pripravilo 30 [katov](#) s dvojsečnými mečmi čakali na prvé obete. Prvým popraveným sa stal [Žigmund Zimmermann](#), prešovský šľachtic a senátor. Naťahovanie na [škripec](#) z neho dostalo priznanie, pričom proti rozsudku smrti nič nezmohlo ani to, že sa zriekol svojej viery, ani prosby jeho manželky a jej zlaté náhrdelníky, ktoré posielala Caraffovej žene.

Ďalším trpiteľom sa stal Andrej Keczer z [Lipovca](#), pochádzajúci zo starej zemianskej rodiny, ktorý na stavovských zhromaždeniach bránil záujmy krajiny voči [viedenskému](#) dvoru. Jeho, podobne ako Zimmermanna, najprv mučili na škripci. Na popravisko ho museli priniesť na saniach, lebo nevládal stáť na nohách. Previnením sa mu stalo, že „posielaním a prijímaním listov od nepriateľa sa najviac previnil novým hriechom urážky Veličenstva“. Na lešení mu najprv mečom odťali ruku, ktorou listy písal, neskôr mu zoťali hlavu a rozštvrtené telo povešali na háky vedľa štyroch hradských ciest vedúcich do [Šariša](#), [Podhradíka](#), [Levoče](#) a [Košíc](#).

František Baranay, zeman a senátor Prešova, bol už v minulosti 4 roky uväznený v Košiciach pre svoje náboženské presvedčenie. Mučený bol tzv. španielskymi čižmami. Obvinený bol za to, že pri náboženských nepokojoch v Prešove pomáhal pri búraní Františkánskeho kláštora. Katom bol sťatý, neskôr mu rozštvrtili telo a rozviezli na štyri brány mesta, kde viseli na výstrahu ostatným občanom mesta. Na popravu sa s veľkou rozkošou pozerala aj Caraffova manželka.

Ďalším popraveným bol udatnosťou široko-d'aleko známy Gabriel Pallasti, zeman z [Krušoviec](#) od [Topoľčian](#), ktorý bojoval na strane Thökölyho. Po utíchnutí bojov sa utiahol na svoj majetok, tam ho však chytili cisársky dôstojníci a obvinili, že chystá proti panovníkovi vzburu. Nato ho podrobili mučeniu. Najprv mu dohola ostrihali [vlasý](#), potom pod [nechty](#) nabili klince, akými sa podkúvali kone. Vykonali na ňom aj mučenie ohňom a tzv. taliansky spôsob mučenia. Ten spočíval vo vrážaní rozpálených drôtov do genitálií. Mučenie bolo tak hrozné, že sa priznal k veciam, ktoré boli vzápätí vyvrátené svedkami. Na popravisko ho dovezli takmer napoly upečeného. Sťali ho a hlava vyschla vedľa cesty vedúcej na [Spiš](#), neďaleko hlavy Zimmermanna.

Ostatky popravených kati po 6 týždňoch zabalili do plátna a zahrabali v záhradách na predmestí Prešova. Katove lešenie, na ktorom vypustilo dušu mnoho nevinných, strhli až v [novembri 1688](#).